

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на енергетиката

№ *Е-02-00-94*Дата *23.10.2020*

ДО

Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ

Председател на

Комисията по икономическа политика и туризъм
при 44-то Народно събрание**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪНЕВ,**

Във връзка с внесените на 09.10.2020 г. от г-жа Даниела Дариткова и група народни представители, Законопроект за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия (ЗПП) № 054-01-94/09.10.2020 г., Ви уведомявам следното:

Министерството на енергетиката подкрепя предложеното от вносителите изменение на параграф 3, ал.4 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗПП, за удължаване на срока за привеждане на органите за управление и контрол на публичните предприятия, в съответствие с изискванията на ЗПП на 16 месеца.

В допълнение, използвам случая да предложа изменение в ЗПП, касаещо изключването на Държавно Предприятие „Радиоактивни отпадъци“ (ДП РАО) от обхвата на ЗПП, като основните мотиви за предлаганите промени, са следните:

1. Поради естеството на своята дейност, ДП РАО е създадено съгласно специален закон – Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) и неговата дейност е обект на специфично лицензиране от страна на Агенцията за ядрено регулиране. Неговите функции имат стратегическо значение за страната, тъй

като те включват дългосрочното управление и изолация на радиоактивните отпадъци и обезпечаването на безопасността на тяхното съхраняване за бъдещите поколения.

2. Съгласно определените му със ЗБИЯЕ специални функции и обхват на дейност, ДП РАО има монополно положение спрямо другите икономически субекти и не функционира в обстановка на конкурентна среда. Разпоредбата на чл. 76, ал. 1 от ЗБИЯЕ регламентира, че управлението на радиоактивните отпадъци извън обектите, в които се генерират, се осъществява само от Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци".

3. Съгласно получените лицензи от Агенцията за ядрено регулиране за извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ Козлодуй ЕАД, ДП РАО е и единствената организация, упълномощена да извършва тази дейност на територията на Република България.

4. Бюджетът на ДП РАО се формира съответно от Фонд „Радиоактивни отпадъци“ и Фонд „Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“ (създадени със ЗБИЯЕ), и подлежи на контрол относно изпълнение на приетите от управителните съвети на двата фонда програми и разходваните средства.

5. Дейностите, изпълнявани от ДП РАО не са насочени към генериране на печалба, като съгласно разпоредбата на чл. 80 от ЗБИЯЕ, то може да извършва дейности и да сключва сделки само във връзка с осъществяването на предмета му на дейност, не може да участва в търговски или граждански дружества и няма право да сключва договори за кредити с търговски банки и други финансови институции (освен ако за това има изрично решение на Министерския съвет).

6. ДП РАО е от стратегическо значение за страната от гледна точка и на времевия хоризонт на извършваната от него дейност. Управлението и погребването на радиоактивните отпадъци (РАО) е дългосрочен процес (десетилетия след закриването на ядрените мощности), което определя спецификата на ДП РАО по отношение на останалите публични предприятия. От важно значение е и фактът, че ДП РАО ще извършва функции по извеждане от експлоатация на всички ядрени съоръжения на територия на Република България (тези в рамките на АЕЦ Козлодуй ЕАД, както и в бъдещите ядрени мощности, хранилищата за съхранение и погребване на РАО, и на други източници с радиационно излъчване).

7. Следва да се отбележи, че в страните от Европейския съюз развиващи ядрена енергетика организациите, ангажирани с управлението на РАО, са в повечето случаи държавни (освен Финландия и Швеция) и са подчинени единствено към съответните министри, които определят държавната политика в тази област, а по отношение на финансово - икономическите показатели – на съответните специализирани фондове за РАО и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения.

8. ДП РАО като специфично държавно предприятие е обект на контрол относно политиката, стратегическите цели и финансово-икономическите параметри от редица органи и институции, а именно:

- Министъра на енергетиката – чл. 86, ал. 1, т. 7 от ЗБИЯЕ;
- Управителен съвет на Фонд „Радиоактивни отпадъци“ – чл. 86, ал. 2 и чл. 97, ал. 1 от ЗБИЯЕ;
- Управителен съвет на Фонд „Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“ – чл. 54, ал. 1 от ЗБИЯЕ;

- Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) - Република България е страна по Рамково споразумение с ЕБВР, относно дейностите на Международен фонд „Козлодуй“ за подпомагане извеждането от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“, чрез получаване на безвъзмездна помощ, ратифицирано от НС (ДВ, бр. 38 от 2002 г.). В Преамбюла на Споразумението е записано, че съгласно Правилата на Международния фонд, банката се съгласява да администрира субсидиите, които ще бъдат предоставени от донорите към фонда, за финансиране или съфинансиране чрез субсидии на подготовката и осъществяването на избрани проекти, отнасящи се до предоставянето на техническа помощ и придобиването, инсталирането и пускането в действие на оборудването, необходимо за подпомагане на извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“.

Съгласно Споразумението, е създаден Смесен комитет между Република България и ЕБВР, който на ежегодни срещи обсъжда и осъществява контрол по изпълнението на проектите по Споразумението по методология, определена от ЕБВР.

В съответствие с регламента на Европейския съюз за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на България в процеса на извеждане на ядрени мощности и процедурите приложими към него, изпълнението на дейностите, които се финансират от МФ „Козлодуй“, са обект на редовен мониторинг. Според действащите правила, напредъкът по Програмата за извеждане се проверява всяко полугодие в няколко последователни стъпки. ДП РАО изготвя Мониторингов отчет, представящ изпълнението на планираните дейности за съответния период, който се удостоверява от ЕБВР и представя в ГД „Енергетика“ на Европейската комисия (ЕК). Следва посещение на място на площадка „Козлодуй“ от представители на ЕК с цел непосредствено проследяване на място на изпълнението на дейностите, посочени в документа. Процедурата завършва с финално заседание на Комитета, на което се обобщават резултатите от мониторинга и съответно се приема Мониторинговия отчет.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪНЕВ,

Във връзка с изброените по-горе мотиви, предлагаме изключването на Държавно Предприятие „Радиоактивни отпадъци“ от обхвата на Закона за

публичните предприятия, което би позволило синхронизирането му с духа и разпоредбите на Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

